

Změna této nesprávné praxe mohla by býti sice také provedena tak, že by s knihovními žádostmi zásadně potvrzení to předkládáno bylo jen tehdy, kdy jest podle zákona skutečně nutné, jinak však nikoliv a proti případnému zamítnutí vystoupilo by se rekurem.

Byla by to však odpomoc pouze speciální, nákladná pro strany, prodlužující již beztak zdlouhavé řízení o žádostech knihovních a konečně ještě více zatěžující úřady, již beztak přetíženy.

Bylo by proto lépe, aby autentickým výkladem, jak navrhován, odkázáno bylo provádění ustanovení zákona opět do mezí, jež zákon sám stanovil.

II.

Aby dožádán byl »Ústřední svaz čs. spořitelne« o doporučení členským ústavům direktivy, aby alespoň pro přechodnou dobu přílišného zatížení soudů upuštěno bylo — pokud se to ještě praktikuje, — od požadavku, že při hypotekárních zápůjčkách na nově postavené objekty musí býti nejen objekt již zbudován, ale také zbudovaný dům v knihách pozemkových vyznačen.

V tomto ohledu panuje v povolovací praxi úvěrové mezi ústavy peněžními — a konečně i mezi spořitelny samými — značná nejednotnost. Nehledíc k praxi ostatních ústavů, — v ohledu tom dosti liberální, jsou mezi samými spořitelny ústavy, význačné, — které shora uvedené stanovisko opustily, spoléhající se na zprávu a posudek svého stavebního znalce, který jim dává dostatečnou záruku nejen za hodnotu stavby, ale samozřejmě také za to, že stavba, třeba ještě nevyznačená knihovně, skutečně existuje.

Jiné spořitelny trvají přísně na stanovisku vyznačení domů, toto stanovisko má však — jsouc jinak vlastně čistě formálním a nedávajíc ústavu žádné jistoty větší — za následek značné obtíže stavebníkům, kteří jednak nuceni jsou pracovat s úvěrem číselně vyšším (ne poměrně) než za dob normálních, jednak zdržování jsou zdlouhavým vyřizováním žádostí, o event. vyznačení domu — jak u úřadu katastrálních, tak i u soudů samých, jsou proto často proti své vůli nuceni vyhledávat úvěry firem, případně jednotlivců, kteří svými krutými podmínkami ženou stavebníka vlastně do zkázy.

Jelikož pak mezi členstvem »Ústředního svazu« jak podotknu to, — jsou velké ústavy, které již samy od požadavku toho upustily, bude zajisté možno, po vyjádření ústavů těch, že novým postupem se ani agenda ústavu nezatěžuje, ani jistota hypoteky netrpí, — »Ústřednímu Svazu« možno, postup ten veškerým v něm združeným ústavům doporučit.

Vojenská válečná služba.

Ministerstvo spravedlnosti zaslalo všem notářským komorám a presidiu vrchního soudu v Košicích výnos ze dne 3. června 1929 číslo 21.481/29 následujícího znění:

Více kandidátů notářství domáhalo se znovu toho, aby doba, kterou ztrávili ve vojenské válečné službě před vstoupením do přípravné služby, byla jim započtena.

Valná hromada Spolku československých kandidátů notářství usnesla se 21. dubna 1929 na tomto usnesení:

»Valná hromada uznává, že válečnou službu vojenskou před zápisem do seznamu kandidátů konanou do přípravné praxe notářské započítati nelze, avšak žádá opět o to, aby při posuzování kvalifikace za stejných ostatních kvalifikačních předpokladů příslušné instance vzaly zřetel ke skutečně ztraceným létům válečným.«

Stanovisko toto kryje se se stanoviskem, které zaujalo ministerstvo ve výnosu z 21. srpna 1923, č. 31975 sděleném všem notářským komorám v Čechách, na Moravě a ve Slezsku a se stanoviskem zaujatým ve výnosu z 19. prosince 1924, č. 52.593.

V tomto bylo Spolku československých kandidátů notářství v Praze zdůrazněno zvláště, že podle povahy věci započtení má význam jen tam, kde od vykázaní praxe určitého druhu závisí dosažení jistých oprávnění podle zákona. Praxe,

kteou koná notářský kandidát po dovršení předepsané čtyřleté praxe ať je se započtením vojenské služby válečné delší či bez něho kratší, nemá toho významu. Podle § 10 a 11 not. řádu rozhoduje o žádosti za jmenování na základě návrhů notářské komory a předložených posudků soudů, ministr spravedlnosti, nejsa vázán ve výběru kandidátů.

Ve skutečnosti také ministerstvo přihlíží při jmenování kandidátů notářských notáři k újmě, která uchazečům byla způsobena výkonem vojenské válečné služby, byť i tato byla konána před zápisem do seznamu kandidátů notářství, to však jen potud a v tom rozsahu, pokud uchazeč byl válečnou službou ve svém postupu skutečně zdržen a je-li okolnost tato rácně prokázána.

Aby bylo zabezpečeno, že postup bude jednotný, žádají se notářské komory, aby v tabele kandidátů notářství bylo poznamenáno nejen, jakou vojenskou službu vykazuje kandidát notářství, konanou i před započtením praxe, ale i aby bylo vyznačeno, kdy kandidát složil zkoušky nutné k nastoupení praxe a jaká část vojenské služby byla již započtena kandidátů do předepsané doby studijní.

V návrzích na jmenování budíž za stejných kvalifikačních předpokladů ke skutečnosti zkrácení kandidáta válečnou službou vojenskou přihlíženo a předpoklady zkrácení toho budíž v nich zjišťovány.

Obdobně platí tato ustanovení pro Slovensko a Podkarpatskou Rus.

Jest tudíž na uchazečích, kteří u příležitosti podávání kompetenčních žádostí domáhají se toho, aby vzat byl zřetel na jejich vojenskou válečnou službu, konanou před zápisem do seznamu kandidátů notářství, aby předpoklad zkrácení řádně prokázali a doložili, zejména průkazem o složení maturity (řádně neb válečné), absolutoria university, z něhož úlevy jsou nejlépe patrný, dokladem o propočítání služby vojenské v jiných již praxích (soudní a pod.), dokladem o konané vojenské službě a výpočtem doby, o kterou žadatel ve studiích a tudíž i v postupu skutečně byl zdržen.

Z E D N E

Třetí sjezd právníků československých v Bratislavě 1930.

V roce 1930 má býti konán v Bratislavě třetí sjezd právníků čsl. — Za tím účelem byla práce sjezdová rozdělena na 6 odborů a navrženy k projednání tyto otázky:

I. vědecký odbor:

1. Mezimístní právo vnitrozemské a jeho úprava do úplného sjednocení občanského práva.
2. Jak čeliti škodlivému drobení rolnických usedlostí?
3. Zajištění stavebních pohledávek.

II. Vědecký odbor pro soukromá práva:

1. Na jakých základech by se mělo upravit právo akciové?
2. Ochrana autora v oboru radiofuse se zřetelem ke článku 11 bis usnesení římské konference 1928.
3. O převodnosti pojistného nároku při pojištění škodovém.

III. Vědecký odbor pro občanský soudní řád:

1. Mají býti přípustěna nova v odvolacím řízení a v jakých mezích?
2. Zda se doporučuje rozšíření působnost samosoudce?
3. Má-li se připustiti žaloba o obnovu řízení ve sporech o rozvod, rozluku a neplatnost manželství?

IV. Vědecký odbor pro právo trestní:

1. Doporučuje se změnit ustanovení platného práva o ochraně cti, jmenovitě proti útokům tisku a jakým způsobem?
2. V jakých směrech je žádoucí reforma porotních soudů?
3. Jak by mělo býti upraveno trestní soudnictví nad mládeží.

V. Vědecký odbor pro právo veřejné:

1. Vadné správní akty.

2. Zda je nutno zdokonaliti právní garancie občanů v našem právním řádu?

3. Státní podniky, jejich organizace, správa a rozdíly od podniků a ústavů veřejného.

VI. vědecký odbor pro právo finanční:

1. Doporučuje se zachovávat instituci vyrovnávacích fondů?

2. Reforma trestního práva důchodkového.

3. Reforma práva poplatkového.

Vědecké práce mají být zaslány do konce dubna 1930, poněvadž sjezd bude se konati asi v říjnu 1930.

Žádáme proto snažně pp. kolegy, aby pokud je možno, zúčastnili se pracemi svými v některém odboru aneb aspoň aby se již nyní připravovali na debatu o jednotlivých otázkách a sdělili naší redakci, v kterém odboru a o kterých otázkách by se chtěli zúčastniti, abychom o tom mohli výboru podati zprávu. — Doufáme pevně, že sjezd bude velice četně a to i z kruhů jednotlivých navštíven.

Nový veřejnototářský řád dosáhl definitivní redakce a jak jsme zjistili předložen byl panu prof. Dru Horovi, aby jej posoudil.

Notářská komora pražská podala ještě další připomínky, zejména ohledně praxe kandidátů, i doufáme pevně, že bude na ně vzat zřetel. Jest nejvýš nutno, aby praxe notářská, u notáře konaná, trvala nejméně 4 léta, poněvadž vyskytují se případy, že starší příslušníci jiných stavů, zejména i pensisté, domáhají se resp. chtějí se domáhati zápisu do seznamu kandidátů notářství, následkem čehož by veškeré kandidáty již zapsané přeskočili.

Appelujeme proto na své kolegy notáře, aby takovéto kandidáty do kanceláří svých nepřijímali a tím samí působili k zabezpečení rychlejšího postupu našeho dorostu.

Zavedení všeobecných pravidel mezinárod. pro trhové smlouvy. Na VI. haagské konferenci bylo jednáno mezi jiným též o otázkách vztahujících se na mezinár. úpravu ustanovení o smlouvě trhové. Ustaven byl zvláštní výbor, který vypracoval dotazník jak by docíleno bylo jednotné formy a jednotných pravidel pro právní jednání smluv trhových.

Dotazník ten zaslal vládám jednotlivých států, aby se o něm vyjádřily.

Ministerstvo spravedlnosti vyrozumělo o tom veškeré advokátní i notářské komory, připojivši francouzský text dotyčného otazníku. — Dotazník jest velice obsáhlý, na 6 arších.

Notářská komora pražská ihned dotazník ten zodpověděla.

Dotazník obírá se prozatím pravidly o smlouvě trhové o věcech movitých.

Notářská komora pražská doporučila, aby mezinárodní konvence, která by stanovila pravidla pro smlouvy trhové, rozšířena byla i na smlouvy o věcech nemovitých. — Jest to ve velkém zájmu našeho stavu a měla by konvence taková v zápětí i ulehčení mezinárodních styků obceanstva při prodeji a koupi nemovitostí.

Mnohé státy totiž vyžadují ku platnosti takovýchto smluv a k nabytí práva vlastnického k nemovitostem formy notářského spisu a to notářského spisu, sepsaného notářem dotyčného státu, poněvadž dosud nebylo dosaženo našeho požadavku o uznání platnosti a o volném kolování listiny notářské ve styku mezistátním. Jsou to zejména: Německo, Francie, Italie, Španělsko, Portugalsko, Belgie a Nizozemsko.

Následkem toho jsou strany, kupují-li nemovitosti v cizích státech, nuceny dojížděti do těchto států aneb dávat tam plnou moc za účelem zřízení listiny o trhu před notářem.

U nás nevyžaduje se této formy a proto v cizích státech může býti sepsána trhová smlouva o nemovitostech našich kýmkoliv a v jakémkoliv jazyku a smlouva ta má u nás platnost, neboť neplatí v tomto ohledu reciprocita. — Tím jsou občané našeho státu ve velké nevýhodě a bylo by zajisté žádoucí, aby zavedena byla jednotná forma pro trhové smlouvy aspoň pro styk mezistátní. Poněvadž pak nedá se očekávat, že by v zemích shora jmenovaných, zavedena byla svoboda formy jako u nás, neboť notářství v zemích těch jest příliš hluboce zakořeněno a jako nezbytně uznáváno, musela by tato forma trhových smluv stanovena býti jen listinou notářskou neb veřejnou. Tím nebyl by poškozen žádný jiný stav (zejména ani ne advokátní), poněvadž ani dnes není možno takovouto listinu soukromou pro trh věcí nemovitých do cizích států zřizovati.

Osnova zákona o nejvyšším správním soudě byla, jak z veřejných projevů vychází najevo, ministerstvem vnitra vypracována a zaslána obchodním komorám a poslaneckým kruhům.

Komory advokátní a notářské nebyly vyzvány k podání dobrozdání. — Za tou příčinou intervenováno bylo notářskou komorou pražskou u ministerstva vnitra a učiněno bylo příslušné podání.

Věstník Spolku čsl. kandidátů notářství.

Kandidáti notářství a osnova nového notářského řádu.

Ke článku pod tímto titulem uveřejněnému v čísle 4. IX. roč. Č. P. musíme se opětně vrátiti v otázce pro nás nejdůležitější — stanovení podmínek pro dosažení místa notářského.

Podmínky ty uvedeny jsou v § 11 zákona, jenž podle přepracované vládní osnovy z roku 1927 a podle seznamu změn k čís. 26.673/28 ministerstvem spravedlnosti zúčastněným činitelům zasláno byl konečně stylisován takto:

§ 11. 1. Žadatel za místo veřejného notáře musí vykázati, že byl na území Československé republiky v praksi prakticky zaměstnán po pět letů a to alespoň čtyři roky u veřejného notáře jako kandidát veřejného notářství, ostatní čas buď u soudu, u státního zastupitelství, u advokáta neb u finanční prokuratury.

2. Ministr spravedlnosti může žadateli na návrh příslušného komorního výboru prominouti zcela nebo částečně čtyřletou praxi u veřejného notáře, vykáže-li jinou praktickou službu právní po pět letů, jsou-li u něho splněny všechny ostatní náležitosti a neschází-li se o místo jiný žadatel, který pro ně vykázal všechny zákonné náležitosti.

Znění toto přijato bylo na anketách konaných v ministerstvu spravedlnosti v roce 1928 po důkladném probrání věci se všech hledisek jako nejlépe vyhovující.

Osnova ta nebyla tentokrát spolku našemu zaslána, ač do našich poměrů velice zasahuje. K překvapení našemu jest v ní však, jak jsme se dověděli, § 11. stylisován takto:

§ 11. 1. Žadatel za místo veřejného notáře musí vykázati, že byl na území republiky Československé v právní službě prakticky zaměstnán po pět letů a to nejméně jeden rok u soudu, tři léta u veřejného notáře, zbývající rok buď u veřejného notáře neb u soudu, státního zastupitelství, advokáta nebo finanční prokuratury.

2. Vedle toho může ministr spravedlnosti žadateli, vidí-li toho potřebu, na návrh příslušného komorního výboru prominouti zcela nebo částečně tříletou právní službu u veřejného notáře, vykáže-li jinou praktickou službu právní po pět letů a jsou-li u něho splněny všechny ostatní náležitosti.

3. Výkon právní služby u soudu bude upraven vládním nařízením.

Tedy nova: nejméně jeden rok obligatorní soudní praxe, pouze tři roky výlučné praxe notářské, od nich však může ministr spravedlnosti dispensovati žadatele zcela i tehdy, uchází-li se o místo jiný žadatel, který pro ně vykázal všechny zákonné náležitosti; slova »na návrh příslušného komorního výboru« budou s větší či menší pravděpodobností při uzákonování osnovy v parlamentu ležce vypuštěna jako zbytečné omezování volného nominačního práva ministrova resp. vlády.

A tak postavení kandidátů s čistě notářskou praxí, neoprávněnějších čekatelů, poškozených značně již nyní hromadnými přestupy starších soudců v posledních letech, se stále zhoršuje, takže stav těchto kandidátů v budoucnu za těchto předpokladů vymizí a stav notářský bude se doplňovati z příslušníků jen cizích povolání.

Bude-li to notářství jako takovému zdrávo, pochybujeme.

Notářstvo potřebuje dorostu čistě notářského, prodechnutého od základu ideou notářství, což od příslušníků cizích praxí, zvyklých od počátku na jiný, zcela odlišný postup myšlenkový, požadovati nelze.

Soudce od počátku je odkázán pouze na přednesy stran, zkoumá důkazy, jež strany provedou, a na základě jich podle petitu stran rozhoduje.

Advokát od počátku zastupuje a hájí vždy jen jednu stranu, která si ho platí, rozpítáváje případ a uplatňuje v něm